

کفایت این خدمت مفید، بحکمت بالغ و عنایت شامل خودیاری دهاد
و براه راست بدارد که آنه یهدی المحسنین الی صراط المستقیم.
دکتر کاسمی

بحث و نقد کتاب

مشیری ✪

همه آنچه اندر کتب دیده‌ای
ز فرزندگان ور که بشنیده‌ای
فسانه بهم کرده زین عالم است
فزون است عالم فسانه کم است
ادیب پیشاری

کتاب، افسانه‌های یونان و روم
نوشته آگریس ه. کوپفر - ترجمه نورالله ایرانیپرست، تهران
(دانش، سمدی)

چاپ ۱۳۵۳ شمسی، قطع، رقه‌ای، ۳۱۹ ص. مصور. جلد زرکوب

قبلا چند کلمه از «گفتار ترجمان» در اینجا می‌آوریم و بعد به شرح کتاب می‌پردازیم:
«مردمی که در یونان و روم قدیم زندگی می‌کردند چون به پدیده‌های
آفرینش‌نگریستند به اندیشه فرو رفتند و گمان‌خویش را درباره آنها بیدرنگ بازگفتند،
زیبائیها آنان را برانگیخت، افسانه پرداختند، شعر گفتند، بر سنگ نقش کردند.
کمابیش همه آنها بجا ماند و در ادب و هنر کشورهای غرب راه یافت. خوانندگان
و بینندگان آنها اکنون به اندیشه و خرد و شیوه زندگی آنان پی می‌برند.
نویسنده این کتاب گزیده افسانه‌های یاد شده را برای خردسالان و
دانش‌آموزان به زبان ساده باز گفته و ترجمان نیز کوشیده است تا مطالب کتاب
درست و کامل به فارسی روان برگردانده شود.»

(از مقدمه ترجمان)

اساطیر جزو جدا نشدنی تاریخ کهن و نشان‌دهنده اندیشه و شیوه زندگی پیشینیان
است. در این زمان که جامعه‌شناسان و مورخان به فرهنگ عامه می‌پردازند، ناگزیرند که از
افسانه‌ها مدد گیرند، میان فولکلور و داستان فرق بسیار نیست و گاه افسانه‌های يك زبان و یا

* آقای محمد مشیری دبیر موسسه سکه‌شناسی ایران از نویسندگان و سکه‌شناسان محقق و دقیق یاب معاصر

يك سرزمین بصورت فولکلور زبان یا کشور دیگر در آمده است و گاه درهم ریخته آن. آغاز اساطیر همان آغاز اندیشه است چون ذهن پیشینیان به سوی علوم طبیعی کشیده شد، افسانه پردازی رونق گرفت. صاحب نظران پدیده های آفرینش را نگرستند و افسانه پرداختند و پیدا است که آنچه گفتند و نوشتند و نقش کردند در نظر آنان مانند اصول علمی امروز بود. نخست دگرگونی های شگفت آنان را برانگیخت. پایان یافتن روز و فرارسیدن شب، لرزیدن زمین پهناور، ریختن باران و برف، تغییر فصل، درخشیدن ستارگان در شب، بیش از دیگر مظاهر آفرینش، ذهن آنان را مشغول و به پرداختن افسانه وادار ساخت. کمابیش در همه افسانه ها باد را آورنده پیام پنداشته اند زیرا به پیام آوران چابک می مانست. مرده را در تاریکی و یا در خواب می دیدند و نزدیک گورش. بازگشت مردگان به هیأت نخستین یا به شکل جانوران و رفتن سراسر زمین زیر آب و نجات یافتن چندن و غیر آن.

بعضی فیلسوفان پیدا شدن افسانه را مانند زبان امرطبیعی و ضروری دانسته اند، شاعران و پیکر تراشان و آهنگسازان، بیش از دیگر مردم، به افسانه روی آوردند و بهره برداشتند. میان افسانه هایی که ملتهای آریائی پرداختند و اکنون در دست می باشد شباهت بسیار است. در جهان اساطیر آنچه یونانیان بجا گذاشته اند بیش از یادگار دیگر ملتها جلب نظر می کند و کتابهایی که آنها را در بردارد بسیار است. شك نیست روزی همه آنها به فارسی درخواهد آمد و همگان از آنها بهره مند خواهند شد.

کتاب «افسانه های یونان و روم» برای نوجوانان انگلیسی زبان تألیف و بیش از هفتاد بار چاپ و منتشر شده است. اما در کشور ما که بیشتر بزرگسالان از مطالعه کافی بهره مند نیستند شایسته است که مردان و زنان و نیز سالخوردگان ترجمه فارسی آنرا بخوانند. اصل انگلیسی آن نیز در دسترس همگان می باشد و می توان مقابله و یقین کرد که کلمه ای فروگذار نشده و معنایی از قلم نیفتاده است. این زمان مناسبانه ترجمه های سرو دست شکسته و درهم ریخته و نارسا بسیار دیده می شود و در روزگاران گذشته نیز چنین بوده است.

زبانی که در ترجمه این کتاب به کار رفته است شایسته یاد کردن و شناساندن است. شعرهایی که مولف در پی بعضی افسانه ها از گویندگان بزرگ انگلیسی و امریکائی آورده است، از گیرائی و دلنشینی خالی نیست و ترجمه آنها هر چند به شیوه شعرنوییی وزن و قافیه است اما سلیس و خالی از تعقید می باشد.

همه لفظها و ترکیبهای کتاب دارای معنی و روان است، حشو دیده نمی شود. سند ترجمان فرهنگهای معتبر فارسی است.

چاپ و کاغذ و صحافی و تجلید کتاب بسیار ممتاز است. توفیق ترجمان و ناشر محترم را در چاپ کتب مفید دیگر آرزو مندیم.